

ถอดบทเรียน

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

นางจำปา สุวะไกร

ประธานศูนย์เรียนรู้ผักอินทรีย์เมืองธรรมเกษตร ไร่ภูตะวันออแกรนิกฟาร์ม
หมู่ 5 ตำบลคึมใหญ่ จังหวัดอำนาจเจริญ

สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ

ถอดบทเรียนศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ปี 2564

1. ประวัติความเป็นมา

1.1 เกษตรกรต้นแบบ

นางจำปา สุวะไกร

วันเดือนปีเกิด : 26 มกราคม 2515

ปัจจุบันอายุ : 49 ปี

ที่อยู่ : 106 หมู่ 5 ตำบลคึมใหญ่ อำเภอมือง จังหวัดอำนาจเจริญ 37000

ประวัติการศึกษา : สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 การศึกษานอกโรงเรียน อำเภอมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

สถานภาพ : สมรสกับ นายแหวนเพชร สุวะไกร

มีบุตรจำนวน : 2 คน ได้แก่ นายพรธนา สุวะไกร และ นางสาวบุษบา สุวะไกร

หมายเลขโทรศัพท์ : 091-8311490

Facebook : จำปา สุวะไกร

พื้นที่ทำการเกษตร : จำนวน 2 แปลง พื้นที่ 11 ไร่ 95 ตารางวา โดยแบ่งพื้นที่เป็นปลูกผักในโรงเรือน ขนาด 6x30 เมตร จำนวน 17 โรงเรือน แบ่งเป็น ปลูกผักจำหน่าย 8 โรงเรือน ผลิตเมล็ดพันธุ์ 6 โรงเรือน และเมลอน 3 โรงเรือน

พิกัดแปลง : โชน 48 พิกัด x 473545 y 1760968

1.2 จุดเริ่มต้นการทำการเกษตร

นางจำปา สุวะไกร เติบโตมาในครอบครัวที่ทำอาชีพเกษตรกรรม มีอาชีพหลักคือการทำนา พอว่างเว้นจากการทำนาก็ทำสวน ในปี พ.ศ. 2533 ได้เริ่มทำการเกษตรด้วยระบบเคมี โดยปลูกผักส่งให้กับแม่ค้าในตลาด ซึ่งการเพาะปลูกดังกล่าวมีการใช้สารเคมีในการกำจัดโรคและแมลง จนถึงปี 2543 ได้ล้มป่วยเป็นโรคไขมันพอกตับระยะรุนแรง และตับแข็ง ระหว่างนั้นได้รับการรักษาตัวอาการเจ็บป่วย เข้าออกโรงพยาบาลเป็นเวลา 3 ปี จนปี พ.ศ. 2546 ได้มีโอกาสเข้ารับการรักษาที่ศูนย์สุขภาพจิตที่ศูนย์กสิกรรมไร้สารพิษ (สวนสาธิต) ได้รับการแนะนำรักษาจาก ดร. ใจเพชร กล้าจน (หมอเขียว) ซึ่งเป็นวิทยากรในศูนย์กสิกรรมในขณะนั้นด้วยวิธีแพทย์ทางเลือก โดยใช้หลักการพึ่งตนเอง กินทุกอย่างที่ปลูก ปลูกทุกอย่างที่กิน แล้วหายจากโรคใช้ระยะเวลาการรักษาตัว 6 เดือนจึงหายจากอาการป่วย จึงได้ศรัทธาและตั้งปณิธานหยุดใช้สารเคมี เริ่มทำเกษตรอินทรีย์แบบพอเพียงและจัดตั้งกลุ่มคุณธรรมกสิกรรมไร้สารพิษเศรษฐกิจพอเพียงบ้านหนองเม็ก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546

เริ่มต้นการทำเกษตรอินทรีย์ได้รวมกลุ่มเกษตรกรกันเพียง 3 คน ปลูกผักลำนมาขายที่ตลาดวิจิตรสิน แต่ประสบปัญหาเรื่องการตลาด ช่วงฤดูหนาวผักมีราคาถูก ผลผลิตล้นตลาด บางวันแทบจะขายผักไม่ได้ จากปัญหาดังกล่าวนางจำปา สุวะไกร จึงได้ปรึกษากับลูกสาว ซึ่งตอนนั้นเป็นลูกจ้างรับขายผักในห้างสรรพสินค้าที่กรุงเทพมหานคร จากการปรึกษากันทำให้ได้มองเห็นช่องทางของการทำการตลาด จึงได้ให้ลูกสาวและลูกเขยลาออกจากงานแล้วมาปลูกผักอินทรีย์ที่บ้าน โดยเริ่มสร้างโรงเรือน และได้บุตรเขย (นายศุภชัย มิ่งขวัญ) เข้าพัฒนาต่อยอดและหาตลาดเข้ามารับซื้อ ตลอดจนนำประสบการณ์ องค์ความรู้ และเทคโนโลยีที่ได้จากการทำงานที่ประเทศอิสราเอล มาใช้พัฒนาการเกษตรที่ดำเนินการอยู่ จากนั้นในปี พ.ศ. 2558 ได้รวบรวมกลุ่มจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนให้กับทางกลุ่มภายใต้ชื่อ “วิสาหกิจชุมชนข้าวอินทรีย์บ้านหนองเม็ก” เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2558 โดยกลุ่มมีกิจกรรมรอง คือ การปลูกผักอินทรีย์ และได้รับการสนับสนุนจากสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 11 กรมทรัพยากรน้ำบาดาล โดยเจาะน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรรูปแบบที่ 1 มีหอดังสูงบรรจุน้ำได้ 30 คิว วางท่อน้ำตามถนน 3,200 เมตร ทำให้กลุ่มขยายพื้นที่ในการเพาะปลูก อย่างรวดเร็ว

ในปี พ.ศ. 2561 สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ และคณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนงานนโยบายสำคัญและแก้ปัญหาภาคเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ (CoO) ได้จัดตั้งเป็นเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเมืองอำนาจเจริญ ภายใต้ชื่อศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้ผักอินทรีย์เมืองธรรมเกษตร ไร่ภูตะวัน ออร์แกนิก ฟาร์ม เพื่อเป็นแหล่งอบรม/ถ่ายทอดความรู้ และให้บริการด้านการเกษตรให้กับเกษตรกรในพื้นที่ และในปี พ.ศ. 2562 กลุ่มได้ยื่นคำขอเปิดแปลงใหญ่ผักอินทรีย์บ้านหนองเม็ก กับสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอำนาจเจริญ โดยมีนางจำปา สุวะไกร เป็นประธาน

2. แรงจูงใจการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการดำเนินงาน

นางจำปา สุวะไกร ได้มองเห็นปัญหาของกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์บ้านหนองเม็ก ว่าเป็นในลักษณะต่างคนต่างผลิต ต่างคนต่างขาย ขาดแหล่งจำหน่ายที่แน่นอน และมองเห็นความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์บ้านหนองเม็กที่มีการรวมกลุ่มกว่าระยะเวลา 10 ปี และที่สำคัญกลุ่มได้มีการตรวจรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ จึงได้ให้นายศุภชัย มิ่งขวัญ ซึ่งเป็นบุตรเขยได้เข้ามาทำการตลาดให้ โดยอาศัยประสบการณ์จากการทำงานเป็นหัวหน้าคนงาน และดูแลฟาร์มที่ประเทศอิสราเอล 6 ปี ใช้หลักการ “ตลาดนำการผลิต” และการทำการเกษตรแบบรวมกลุ่ม

เพื่อมีอำนาจในการต่อรอง และที่สำคัญได้พาสมาชิกกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์บ้านหนองเม็กปรับเปลี่ยนวิถีคิด จากการผลิตแบบพอเพียงมาทำการผลิตเชิงพาณิชย์ จากอาชีพรองมาเป็นอาชีพหลัก เข้าถึงและยอมรับนวัตกรรมสมัยใหม่ จึงเป็นการเริ่มต้นใน “การปลูกผักอินทรีย์ในโรงเรือน” ซึ่งจะสามารถผลิตผักอินทรีย์ส่งตลาดได้ตลอดทั้งปี และผลผลิตมีคุณภาพ สวยงาม แตกต่างจากแหล่งผลิตอื่น

การก่อสร้างโรงเรือนและปรับพื้นที่ก่อนทำการเพาะปลูกผักอินทรีย์

การเตรียมดิน และการปลูกผักในโรงเรือน

เพาะเมล็ดในถาดหลุม ๆ ละ 1 เมล็ด เพื่อประหยัดเมล็ดพันธุ์และเพิ่มความแม่นยำในเรื่องของอายุการเก็บเกี่ยวที่เท่ากัน ลดอัตราการช่อมกล้าอ่อน

ผลผลิตผักในโรงเรือน

3. ขั้นตอนการดำเนินงาน

นางจำปา สุระไกร ได้มีการวางแผนการดำเนินของตน ตลอดจนแผนแผนการดำเนินงานของกลุ่ม เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทางเดียวกัน โดยมีครอบครัวเป็นที่ปรึกษาและให้กำลังใจ การวางแผนจะเริ่มตั้งแต่กระบวนการผลิต การจัดการ ไปจนถึงการตลาด ผลการดำเนินงานเป็น ดังนี้

3.1 กระบวนการผลิต ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

3.1.1 การเตรียมดิน

- ไถดิน แล้วตากแปลง 5-7 วัน
- ใส่ปุ๋ยหมัก อัตรา 500 กิโลกรัม/โรงเรือน ใส่โดโลไมต์ 25 - 50 กิโลกรัม/โรงเรือน
- พ่นเชื้อราไตรโคเดอร์มา หรือเชื้อแบคทีเรียบาซิลลัส ซับทิลิส (Bs) ลงในดิน จากนั้นจะใช้รถปั้นดิน

ให้เข้ากัน

- ผักอายุครบ 15 วัน ใส่ปุ๋ยหมัก อัตรา 200 กิโลกรัม/โรงเรือน
- เตรียมแปลง โดยแบ่งเป็นโรงเรือนละ 4 แปลง

3.1.2 การเพาะเมล็ด

- เพาะเมล็ดในถาดหลุม ๆ ละ 1 เมล็ด จากนั้นนำไปวางในโรงเรือนเพาะชำและรดน้ำ
- หลังจากเมล็ดงอกได้ 15 วัน ทำการย้ายต้นกล้าลงดินปลูกในโรงเรือนที่เตรียมแปลงไว้

3.1.3 การดูแลรักษา

- ให้น้ำในช่วงเช้าด้วยวิธีสเปรย์ การให้น้ำในฤดูหนาว จะให้น้ำ จำนวน 1 ครั้ง เฉลี่ย 1 โรงเรือน ใช้น้ำ 600-700 ลิตร/วัน และในฤดูร้อนการให้น้ำจะเพิ่มขึ้น เป็น 2 ครั้ง/วัน เฉลี่ย 1 โรงเรือน ใช้น้ำ 900-1,000 ลิตร/วัน

- หลังปลูกผักได้ 15 วัน ถอนหญ้าและใส่ปุ๋ยอินทรีย์ในรอบที่ 2 ระหว่างนี้จะมีการสำรวจโรคและแมลงควบคู่กันไป

3.1.4 การเก็บเกี่ยวและกระบวนการหลังการเก็บเกี่ยว

- หลังจากปลูกผักได้ 30 - 45 วันจะเริ่มเก็บเกี่ยวผลผลิต โดยการเก็บจะเก็บช่วงเช้า เพื่อลดการหายใจของพืช

- เมื่อเก็บผักเสร็จเรียบร้อยแล้วจะมีการขนส่งมายังโรงคัดแยก เพื่อทำการตัดแต่ง คัดขนาด และบรรจุลงในลัง ติดแท็กlot number เพื่อการตรวจสอบย้อนกลับ

- เมื่อบรรจุเสร็จนำผักเข้าห้องเย็นทันที (อุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส) เพื่อลดการหายใจของพืช ป้องกันการเสียหาย

- การขนส่งผัก จะขนส่งด้วยรถที่สามารถควบคุมอุณหภูมิได้ ที่ 9 - 12 องศาเซลเซียส

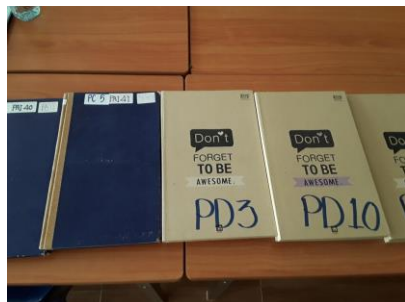

3.2 การบริหารจัดการ

3.2.1 การวางแผนการผลิต

- กำหนดพื้นที่การผลิต ว่าสามารถผลิตผักอะไรได้บ้าง และคำนวณผลผลิตที่คาดว่าจะผลิตได้
- นำแผนการผลิตเสนอต่อลูกค้าเพื่อทำข้อตกลงการซื้อขาย
- นำแผนการผลิต ที่ทำข้อตกลงกับลูกค้ามาจัดโควต้าให้กับสมาชิกเพื่อผลิตผักส่งให้ได้กับความ

ต้องการของตลาด

3.2.2 การวางแผนกิจกรรมกลุ่ม

- เกษตรกรที่เป็นสมาชิกจะต้องผ่านการอบรมเรื่องมาตรฐานการผลิตสินค้าอินทรีย์ โดยศูนย์เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ และมีการฝึกปฏิบัติในแปลงเรียนรู้ตามกระบวนการและขั้นตอนที่กำหนด

- มีการประชุมสมาชิกภายในกลุ่มเดือนละ 2 ครั้ง
- การติดต่อสื่อสาร มีการสร้างไลน์กลุ่มเพื่อให้สมาชิกได้เสนอปัญหาและแนวทางแก้ไขในกรณี การเกิดการระบาดของโรคและแมลง รวมทั้งใช้เป็นช่องทางสื่อสารของสมาชิกในกลุ่ม

3.3 การตลาด

3.3.1 ตลาดหลัก ฝากส่วนใหญ่จัดส่งให้ บริษัท เอสแอนด์บี ฟู้ดส์ซัพพลาย ซึ่งเป็นผู้รวบรวมส่งให้ Top Supermarket กระจายสินค้าทั้งในพื้นที่ปริมณฑล และต่างจังหวัด เป็นการทำ Contract farming ระหว่างผู้ผลิตกับลูกค้า โดยใช้การตลาดนำการผลิต

3.3.2 ตลาดท้องถิ่น ทุกวันพุธมีการจัดจำหน่ายผักที่ตลาดเขียวในอำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ และมีการจำหน่ายผลผลิตที่ป้อม ปตท. (สาขาตรงข้ามศาลากลางจังหวัดอำนาจเจริญ) ทุกวัน

3.3.3 ตลาดต่างจังหวัดใกล้เคียง เช่น ตลาดบุญนิยม ในจังหวัดอุบลราชธานี

จากการวางแผนการผลิต ทำให้นางจำปาและกลุ่ม สามารถส่งผลผลิตผักอินทรีย์ ให้กับบริษัท เอสแอนด์บี ฟู้ดส์ซัพพลาย เดือนละ 10 ตัน หรือ พื้นที่ ขนาด 6x30 เมตร สามารถผลิตผักได้ประมาณ 400 กก./เดือน (ในฤดูหนาว) หรือ 100 กก./เดือน (ในฤดูร้อน) จำหน่ายกิโลกรัมละ 80 บาท สร้างรายได้ให้กับนางจำปา เดือนละ 40,000 – 50,000 บาท และยังมีผลผลิตเหลือจำหน่ายในตลาดอื่นๆ

4. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

นางจำปา สุวะไกร เป็นบุคคลที่ใฝ่รู้ เป็นคนช่างสังเกต จึงได้วางแผนการใช้พื้นที่ตามองค์ความรู้ที่ได้รับจากหน่วยงานต่าง ๆ และจากประสบการณ์ที่ปฏิบัติมา ซึ่งปัจจุบันได้รับความไว้วางใจจากกลุ่มให้ดำรงตำแหน่งต่างๆ ดังนี้

4.1. ดำรงตำแหน่งประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวอินทรีย์บ้านหนองเม็ก

สวช.01

แบบคำขอตระเขียณวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน
ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548

เขียนที่ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอำนาจเจริญ
วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2558
คำขอเลขที่ : อจ.01/58-0011

ส่วนที่ 1 สำหรับผู้ยื่นแบบคำขอตระเขียณ

เรียน นายทะเบียน

ข้าพเจ้า นาง จำปา สุวะไกร วัน/เดือน/ปีเกิด 26 มกราคม 2515 เป็นสมาชิกผู้มีอำนาจแทนวิสาหกิจชุมชน มีความประสงค์จะขอตระเขียณ

- ชื่อวิสาหกิจชุมชนข้าวอินทรีย์บ้านหนองเม็ก
โดยยื่นแบบคำร้อง ณ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอำนาจเจริญ
- ที่ตั้งวิสาหกิจชุมชนที่ขอตระเขียณ
เลขที่ 106 หมู่ที่ 5 ตำบลกิมใหญ่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ
จังหวัดอำนาจเจริญ รหัสไปรษณีย์ 37000 โทรศัพท์ 0918311490
- สมาชิกผู้มีอำนาจทำการแทนวิสาหกิจชุมชน

ลำดับที่	รหัสประจำตัวประชาชน	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่
1	3-3416-01036-78-9	นางจำปา สุวะไกร	เลขที่ 106 หมู่ 5 ตำบล กษัตริย์ จังหวัดอำนาจเจริญ
2	3-3416-01036-81-9	นางจินดา ศาสตราชาติ	เลขที่ 91 หมู่ 5 ตำบล กษัตริย์ จังหวัดอำนาจเจริญ

4. จำนวนสมาชิกวิสาหกิจชุมชน 24 คน

ลำดับที่	รหัสประจำตัวประชาชน	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่
1	3-3416-01036-77-1	นาย คำภา ศาสตราชาติ	เลขที่ 58 หมู่ 5 ตำบลกิมใหญ่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ
2	1-3416-00136-59-7	นางสาว เกษร ดวงมณี	เลขที่ 73 หมู่ 5 ตำบลกิมใหญ่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ
3	1-3416-00171-15-5	นาง กัญญา ทอดดี	เลขที่ 160 หมู่ 5 ตำบลกิมใหญ่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ
4	1-3416-00203-90-1	นาง ปวีณา บุญผาฮาด	เลขที่ 62 หมู่ 5 ตำบลกิมใหญ่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ
5	5-3416-00051-78-1	นาง สมชัย ทศบุตร	เลขที่ 66 หมู่ 5

4. 2 ดำรงตำแหน่งประธาน ศพก. เครือข่าย ศูนย์เรียนรู้ผักอินทรีย์เมืองธรรมเกษตรไร่ภูตะวันออกรณนิคฟาร์ม 106 หมู่5 ต.คิมใหญ่ อ.เมืองอำนาจเจริญ จ.อำนาจเจริญ

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภทกิจกรรมหลักของศูนย์เครือข่าย	หมู่	ตำบล	โชน	x	y	ชื่อ-สกุลประธานศูนย์	เลขบัตรประชาชน	เบอร์โทรศัพท์	...
1	ศูนย์การเรียนรู้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ตำบลกุดปลาอุด	ศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการดิน	11	กุดปลาอุด	48	449629	1765734	นางฉวี พูลเยี่ยม	5341600127221	0878257935	แก้ไขลบ
2	ศูนย์ข่าวชุมชนตำบลกุดปลาอุด	ศูนย์เรียนรู้ด้านข่าว / ศูนย์ข่าวชุมชน	12	กุดปลาอุด	48	453716	1765352	นายวิศ สร้อยแก้ว	3341600452959	0801547850	แก้ไขลบ
3	ศูนย์เรียนรู้เกษตรกรผสมผสานตำบลโกคำ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	3	โกคำ	48	460568	1744977	นายสุศล โตตา	3341600086995	0630056192	แก้ไขลบ
4	ศูนย์เรียนรู้กลุ่มเกษตรกรผสมผสานตำบลโกคำ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	5	โกคำ	48	456821	1751871	นายสุธิ สายสมุทร	3341600785869	0618183935	แก้ไขลบ
5	ศูนย์เรียนรู้ผักอินทรีย์เมืองธรรมเกษตรไร่ภูตะวันออกรณนิคฟาร์ม	ศูนย์เรียนรู้ผัก	5	คิมใหญ่	48	473145	1761207	นางจำปา สุระไกร	3341601036789	0918311490	แก้ไขลบ
6	ศูนย์เรียนรู้หัตถกรรมจักสานและประมงตำบลดอนเมย	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	4	ดอนเมย	48	453854	1750972	นายสมาน พันธุ์เจริญ	3341601362881	0845405624	แก้ไขลบ
7	ศูนย์เรียนรู้วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรข้าวอินทรีย์บ้านหนองเม็ก	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	5	นาขิก	48	453509	1745215	นายสมศักดิ์ โลภพันธ์	3341600839276	0819663313	แก้ไขลบ
8	ศูนย์เรียนรู้ครัวพอเพียงตำบลนาดี	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	3	นาดี	48	468936	17666171	นางไม้มาม บุญสุภาพ	3341600528378	0872510526	แก้ไขลบ

4. 3 ปี 2561 ได้รับคัดเลือกจากสำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ เป็น Smart Farmer ต้นแบบ

4. 4 ดำรงตำแหน่ง ประธานแปลงใหญ่ผักอินทรีย์บ้านหนองเม็ก ต.คิมใหญ่ อ.เมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

2. เกษตรกร(ราย)	34	พื้นที่(ไร่)	499
2.3 ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(ศพก.)			
มี ศพก. ในพื้นที่	☐ ไม่มี ☒ มี	ศพก. แบบ	☐ ไม่มีศพก. ☒ ศูนย์หลัก
			☐ สินค้าหลัก ☐ ผักและผลไม้
2.4 ผู้จัดการแปลง			
ชื่อ	เกษตรจำปา	นามสกุล	นามสกุล
ตำแหน่ง	เกษตรอำเภอเมืองอำนาจเจริญ		
สังกัด	กรมส่งเสริมการเกษตร		
โทรศัพท์	เบอร์มือถือ	เลขบัตร	เลขบัตร
2.5 ประธานแปลง			
ชื่อ	นางจำปา	นามสกุล	สุระไกร
โทรศัพท์	0918311490		
2.6 ทีมผู้จัดการแปลง			

- 4.5 รองประธานเครือข่ายข้าวสัจธรรมจังหวัดอำนาจเจริญ
- 4.6 ผ่านการฝึกอบรมอื่นๆอีก คือ หลักสูตร โครงการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน) ประจำปี 2555 ของ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ณ ศูนย์กสิกรรมชาตติจังหวัดยโสธร วัดป่าสวนธรรมร่วมใจ ตำบลกระจาย ตำบล ป่าดิว จังหวัด ยโสธร
- 4.7 ประธานกองทุนหมู่บ้านหนองเม็ก เป็นระยะเวลา 8 ปี
- 4.8 ประธานกองทุนสวัสดิการร้านค้าชุมชนบ้านหนองเม็กระยะเวลา 6 ปี
- 4.9 ประธานกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ตั้งแต่ปี 2544 – ถึงปัจจุบัน
- 4.10 อาสาสมัครรักษาน้ำบาดาล เขต 11 (อุบลราชธานี)
- 4.11 ประธานตลาดนัดสีเขียวระดับจังหวัดอำนาจเจริญ
- 4.12 เป็นผู้นำในการจำหน่ายพืชผักปลอดสารและสินค้าที่มีมาตรฐาน จากผู้ปลูกถึงผู้บริโภคโดยตรงทำให้เป็นราคาที่เหมาะสม (จากการที่ได้เป็นสมาชิกตลาดสีเขียวองค์การบริหารจังหวัดอำนาจเจริญ สมาชิกตลาดบุญนิยมอุบลราชธานี ตลาดสีเขียวศาลากลางจังหวัดอำนาจเจริญ ตลาดสีเขียวโรงพยาบาลจังหวัดอำนาจเจริญ ตลาดในปั้มน้ำมัน ปตท.)
- 4.13 เป็นผู้นำที่สร้างความเข้มแข็งและความปลอดภัยให้กับชุมชนหมู่บ้าน ไม่มีการลักเล็กขโมยน้อย (จากการที่เป็นสมาชิกตำรวจบ้าน)
- 4.14 เป็นผู้ที่ได้นำนวัตกรรมในการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรให้ได้มูลค่าเพิ่ม (จากการที่ได้รับใบประกาศผลิตภัณฑ์ระดับสี่ดาวหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ของกระทรวงมหาดไทย มูลนิธิธรรมะร่วมใจจังหวัดอำนาจเจริญ)
- 4.15 เป็นผู้ที่มีความรัก ห่วงแหน และอนุรักษ์ป่าชุมชนเพื่อเป็นปอดและแหล่งอาหารที่ธรรมชาติได้สร้างสรรค์มาให้ เป็นสมบัติส่งต่อลูกหลานสืบไป พร้อมมีการปลูกป่าเสริมป่าชุมชนอย่างต่อเนื่องร่วมกันป้องกันป่า (จากการที่ได้เป็นตำรวจบ้าน)
- 4.16 เป็นผู้นำที่นำนวัตกรรมระบบกระจายน้ำแบบประหยัดเข้ามาใช้เพื่อการเกษตรร่วมกับการประหยัดพลังงานโดยการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ พร้อมทั้งมีการสำรองน้ำไว้ใช้ยามจำเป็นในลักษณะ Ovows (One Village One Water Supply) ตามนโยบายรัฐบาล เพื่อให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

นอกจากนั้นแล้ว นางจำปา สุวะไกร ยังเป็นวิทยากรบรรยายเกี่ยวกับการทำข้าวและผักอินทรีย์ อีกทั้งยังคอยให้คำปรึกษากับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดใกล้เคียง พร้อมกับเปิดให้บริการสถานที่ศึกษาดูงาน ณ ไร่ภูตะวันออร์แกนิกฟาร์ม

5. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

5.1 ปัญหา

- 1) การผลิตของเกษตรกร ต้นทุนในการสร้างโรงเรือนค่อนข้างสูง ทำให้เกษตรกรทั่วไปปฏิบัติตามได้ยาก
- 2) ผลผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด
- 3) ขาดแคลนแรงงาน

5.2 อุปสรรค

- 1) พื้นที่สำหรับทำการเกษตรขาดความอุดมสมบูรณ์
- 2) ในฤดูแล้งน้ำสำหรับใช้ทำการเกษตรไม่เพียงพอต่อการผลิต
- 3) สภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง ผลกระทบจากฝนแล้ง การระบาดของโรคแมลง

5.3 ข้อเสนอแนะ

- 1) ส่งเสริมให้ ศพก. มีการวางแผนการผลิต การตลาดร่วมกัน กับ ศพก. เครือข่ายอื่นๆ ในพื้นที่
- 2) ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกถั่วพรี้าเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน เนื่องจากถั่วพรี้ามีความทนทานและเจริญเติบโตได้ดีในทุกสภาพดิน อากาศ
- 3) ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งน้ำให้เพียงพอสำหรับการทำการเกษตรในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง และสนับสนุนการใช้พลังงานทดแทน เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ให้กับเกษตรกรได้ใช้ประโยชน์อย่างทั่วถึง
- 4) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการนำงานวิจัยทางวิชาการที่เป็นประโยชน์และเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของเกษตรกรให้มากขึ้น เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านเทคโนโลยีการผลิตและการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรของเกษตรกรให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้

6. ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินกิจกรรม

- 6.1 เกิดการสร้างเครือข่ายของผู้ทำการเกษตรแบบอินทรีย์ มีเครือข่ายผู้ปลูกผักเพิ่มขึ้น
- 6.2 ต้นทุนการผลิตลดลง รายได้เพิ่มขึ้น
- 6.3 เกิดความปลอดภัยทั้งต่อผู้ผลิต และผู้บริโภค
- 6.4 เกษตรกรในพื้นที่ และพื้นที่ใกล้เคียงมีแหล่งเรียนรู้การผลิตเกษตรแบบอินทรีย์
- 6.5 มีการขยายผลให้เกิด ศพก. เครือข่ายในพื้นที่อำเภอเมืองอำนาจเจริญ
- 6.6 สร้างอาชีพและรายได้ให้แก่เกษตรกร และคนในชุมชน
- 6.7 มีการเชื่อมโยงกิจกรรมการเกษตรสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

7. การขยายผลสู่เกษตรกรอื่นๆ /การพัฒนากิจกรรมต่อยอดในอนาคต

7.1 ขยายกำลังการผลิตเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาด และขยายตลาดจนถึงการส่งออก

7.2 พัฒนาเป็นศูนย์เรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์สมัยใหม่

7.3 เป็นศูนย์การศึกษาวิจัยและการพัฒนา (Research and Development : R&D) ด้านเทคโนโลยีการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์สมัยใหม่

7.4 พัฒนาการปลูกพืชอินทรีย์ให้หลากหลายเพื่อเป็นสินค้าเกษตรอินทรีย์พืชใหม่ในอนาคต โดยใช้หลักการพี่เลี้ยงน้อง ซึ่งปัจจุบันใช้การพืชผักอินทรีย์เป็นต้นทุนในการปลูกและบำรุงรักษาพืชอื่น อาทิ เช่น ทุเรียน เงาะ มังคุด กาแฟ เป็นต้น

7.5 ส่งเสริมให้สมาชิกในกลุ่มผลิตเมล็ดผักอินทรีย์ที่ได้รับรองมาตรฐานระบบเกษตรอินทรีย์ Organic Thailand (มกช.) และ IFOAM (มกท.) มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาด

7.6 พัฒนาพื้นที่บ้านหนองเม็กให้เป็นแลนด์มาร์ก (landmark) การผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ของจังหวัดอำนาจเจริญ และพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่สำคัญของจังหวัดอำนาจเจริญ

สถานที่ถอดบทเรียน

ศูนย์เรียนรู้ผักอินทรีย์เมืองธรรมเกษตร ไร่ภูตะวันออแกรนิกฟาร์ม

ทีมงานผู้ถอดบทเรียน

๑. นายบุญยืน คำสุทธิ	หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนากการผลิต
๒. นางวิไล อุตสำห	หัวหน้ากลุ่มอารักขาพืช
๓. นายรัตนชาติ เกียรติภูมิวัฒนา	เกษตรอำเภอเมืองอำนาจเจริญ
๔. นางกัลยากร ศุภโกศล	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๕. นายธีรวิทย์ ทองวรรณ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๖. นางสาวยอดขวัญ สุโรจนะ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๗. นายวุฒิพงษ์ วงษ์พานิช	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
๘. นางสาวยุวราพร นาคำ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
๙. นางสาวนาริน บุญกลม	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
๑๐. นางสาวอรอนงค์ แสงอ่อน	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

ผู้รับการถอดบทเรียน

นางจำปา สุวะไกร

ประธานศูนย์เรียนรู้ผักอินทรีย์เมืองธรรมเกษตร ไร่ภูตะวันออแกรนิกฟาร์ม หมู่ ๕ ตำบลคึมใหญ่ จังหวัดอำนาจเจริญ